

[Per Federspiel.]

landes marked. Frihandelsområdet vil for Danmarks vedkommende måske være endnu nødvendiggere, hvis Danmark tilsluttede sig de seks lande, end i den modsatte situation.

Det er nævnt ved mange lejligheder, at de seks lande ville være i stand til at gøre sig selvforsynende med landbrugsvarer, i hvert fald med de landbrugsvarer, der indgår i vor eksport. Det er muligt, at dette er tilfældet, men jeg tror ikke, det er sandsynligt. Det lønner sig bedre i de seks lande at rette investeringerne mod industrien end mod landbruget. Men risikoen for en stigende udelukkelse af den danske landbrugseksport som konsekvens af en sådan eventuel selvforsyningspolitik ville være til stede, hvis vi står uden for de seks. Står vi inden for de seks, vil den absolut ikke være til stede, idet den udelukkes ved selve Romtraktatens bestemmelser. Der kan derfor ikke være tvivl om, at det ud fra et landbrugssynspunkt er berettiget at fremføre ønsket om en tilslutning til de seks og samtidig fortsætte en energisk indsats for at redde det planlagte frihandelsområde.

Det skal ikke fra vor side bestrides, at problemerne for industriens vedkommende er mere komplicerede end for landbruget. Det glædede mig at høre den højtærede minister for udenrigsøkonomis bemærkninger herom, idet han gjorde det ganske klart, at de omstillingsproblemer, som i hvert fald en del af industrien vil blive stillet over for, stort set vil blive de samme inden for frihandelsområdet, som de vil blive inden for fællesmarkedet. Konkurrencen vil blive skærpet, men hjemmemarkedet, d. v. s. det restriktionsfri marked, vil blive uendelig meget større. I den fællesudtalelse, som de nordiske industriorganisationer har afgivet, begrænser man sig til de spørgsmål, der opstår i forbindelse med en tilslutning til frihandelsområdet. Det er jo dette, der har aktualitet for de nordiske industri-erhverv som helhed. Der ligger på den anden side ikke i disse udtalelser nogen principiel afstandtagen fra fællesmarkedet eller nogen præference for den ene eller den anden af disse løsninger. Spørgsmålet har simpelt hen ikke foreligget. Men det, der er bemærkelsesværdigt, er, at i disse industriorganisationers udtalelse fremhæver man bogstavelig talt på hvert eneste punkt

nødvendigheden af inden for frihandelsområdet at oprette samme art institutioner som inden for Romtraktaten, at følge de samme fremgangsmåder som i fællesmarkedet. Denne tankegang er jo ikke fremmed for den højtærede minister. Det var de samme betragtninger, han selv gjorde gældende i sin redegørelse forleden.

Også på et andet punkt foreligger der nu en interessant udtalelse. Bankernes Fællesrepræsentation har peget på de finansieringsproblemer, der vil opstå i tilslutning til et større marked. Det er givet, at de voksende krav til konkurrenceevnen vil kræve meget betydelige investeringer, hvis vi skal følge med i udviklingen. Det samme spørgsmål er rejst af industriorganisationerne. Man må her spørge, om regeringen i tilstrækkelig grad er indstillet på en sådan omlægning af sin økonomiske politik, at det på den ene side bliver muligt her i landet at opspare den fornødne kapital til de investeringer, der vil blive påkrævet, og på den anden side tilvejebringe en sådan indre økonomisk stabilitet, at det danske marked kan gøres tillokkende for fremmede.

Jeg har med disse bemærkninger så vidt muligt begrænset mig til den økonomiske politik. Jeg bestrider ikke, at videregående politiske overvejelser kan være på deres plads, men det er ikke min opfattelse, at der her findes så tungtvejende hensyn, at de kan berettige til at hasardere landets økonomiske velfærd. Vi er af den opfattelse, at tiden er knap, at forhandlingerne om frihandelsområdet er belastet med så mange usikkerhedsmomenter, at det ikke vil være forsvarligt at bygge vor økonomiske politik alene på forhåbningen om, at noget vil vise sig, der kan sikre en for os tilfredsstillende frihandelsløsning. Det er bydende nødvendigt, at vi allerede nu overvejer en alternativ politik. Vi tilsiger vor fulde medvirken til forhandlinger herom, eventuelt inden for de nævn og udvalg, hvor drøftelserne på dette felt hidtil er foregået. Afviser regeringen dette, er der grund til at befrygte det, som ud fra alle synspunkter vil være det ulykkeligste: at disse emner bliver genstand for politisk strid her i landet.

Ole Bjørn Kraft: Denne debat kan af gode grunde kun blive af oplysende karakter. Jeg tror ikke, det vil være rigtigt,